

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
Національної безпеки, права та
міжнародних відносин

27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

_____ Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і
видами діяльності)»

освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності)»

факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
26 серпня 2024 р., протокол № 7

Завідувач кафедри
_____ Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-професійної
програми
_____ Ірина СУПРУНОВА

Розробники: доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних відносин і
політичного менеджменту **Ігор РАФАЛЬСЬКИЙ**,
асистент кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування
Ніна ПОПОВИЧ

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18/2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Національна ідентичність та національна безпека» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 256 «Національна безпека» за освітньо-професійною програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 1,625	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	6
		Практичні	
		32 год.	6
		Лабораторні	
		–	-
		Самостійна робота	
26 год.	78 год.		
Вид контролю: екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 71,1 % аудиторних занять, 28,9 % самостійної та індивідуальної роботи.

для заочної форми навчання – 9 % аудиторних занять, 91 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування навичок та знань здобувачів вищої освіти про феномен національної ідентичності в Україні та світі, взаємозв'язок національної ідентичності та національної безпеки, вплив національної ідентичності на внутрішню і зовнішню політику держав, роль ідентичності в міжнародних конфліктах.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- оволодіння студентами системою знань з основ національної ідентичності;
- з'ясування здобувачами сутності і значення сучасних концепцій національної ідентичності та їх роль в процесах державотворення в демократичному суспільстві;
- з'ясувати роль національної ідентичності в демократичних, авторитарних і тоталітарних країнах.
- засвоєння та застосування категоріально-понятійного апарату національної ідентичності в системі забезпечення національної безпеки;
- розуміння ролі ідентичності в міжнародних конфліктах.
- з'ясування феномену національної ідентичності в Україні і світі.
- розуміння впливу національної ідентичності на внутрішню і зовнішню політику держав.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності)»:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку правового регулювання у сфері забезпечення національної безпеки України в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції

СК 5. Здатність оцінювати вплив глобальних проблем і трансформацій геополітичного та гео економічного простору на національну безпеку, аналізувати інституційну структуру забезпечення міжнародної безпеки.

СК 8. Здатність формувати систему цінностей та національної ідентичності, діяти соціально відповідально, бути критичним і самокритичним, працювати

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 5

автономно та в команді (включаючи навички лідерства), організувати та здійснювати заходи забезпечення національної безпеки.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 256 «Національна безпека»

ПРН 2. Використовувати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.

ПРН 15. Вміти розуміти вплив політичної системи на національну ідентичність, взаємозв'язок етнічності, національних менших, історичної пам'яті та національної ідентичності як запоруки забезпечення національної безпеки в умовах мирного часу та в умовах війни.

ПРН 24. Мати творче, гнучке та критичне мислення, наполегливість, активність, комунікабельність, стресостійкість, навички самоконтролю та об'єктивного самооцінювання, особисту мотивацію на виконання завдань із забезпечення національної безпеки.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

– *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести дискусію і відстоювати свою позицію; вміння шукати, аналізувати та використовувати інформацію;

– *уміння виступати привселюдно*: вміння публічно та професійно презентувати результати власних досліджень;

– *гнучкість і адаптивність*: уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

– *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, доброчесність, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Національна ідентичність як складова національної безпеки

Тема 1. Ідентичність як соціокультурний феномен (ЗК 1, СК 8, ПРН 15)

Концептуалізація поняття «ідентичність». Свій, чужий, етнічність, ідентичність. Складові компоненти ідентичності. Особистісний (індивідуальний) та соціальний рівень ідентичності. Криза ідентичності: український вимір. Етнічна та національна ідентичність. Соціально-етнічні спільноти: етнос, народ,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/6

нація. Нація як духовна спільнота та її фундамент (соціальний клей). Нація і держава: генеза формування. Питання національних меншин та їх роль в забезпеченні національної безпеки.

Тема 2. Роль національної ідентичності в контексті глобалізаційних процесів та безпекових викликів (ЗК 1, СК 5, ПРН 15)

Питання національної ідентичності крізь призму патріотизму. Зростання націоналізму в світі і маніпуляції національними почуттями. Національна ідентичність в демократичних, авторитарних і тоталітарних країнах. Крайні прояви національної ідентичності: націоналізм, нацизм, шовінізм. Глобалізація як визначальна тенденція світового розвитку. Досягнення та глобальні проблеми. Окрема держава & глобальна спільнота: як відповідати світовим тенденціям (інформатизація, уніфікація, стандартизація, темпоралізація та ін. і зберегти власне унікальне «обличчя»). Транснаціональна ідентичність. Космополітизм. Проблема трансформації ідентичностей у контексті міжнародної міграції.

Тема 3. Національна ідентичність та національна безпека: світові тенденції забезпечення міжнародної безпеки (ЗК 1, СК 3, СК 5, ПРН 24)

Історичні передумови консолідації європейських країн. Виклики, досягнення, втрати. ЄС як еволюція ідеї «Сполучених штатів Європи». Європейські цінності, консолідуючі фактори, ментальність, ідентичність. Необхідні складові внутрішньої та зовнішньої політики держави у XXI ст. (позитивний та негативний досвід різних країн). НАТО: історія створення, основні завдання, ефективність. Зміни у світовому порядку, загрози та перспективи.

Тема 4. Вплив політичної системи на національну ідентичність (ЗК 1, СК 3, ПРН 15.)

Політичний режим (сутність, типологія, основні характеристики). Поняття ідеології. Характеристика основних ідеологій (історія формування, цінності, вплив/ актуальність у XXI столітті). Політичний популізм в контексті формування національної ідентичності. Політична активність (види, методи впливу громади на владу). Абсентеїзм: сутність, причини, світовий та український контекст. Громадянське суспільство як фундамент правової демократичної держави.

Тема 5. Культурний вимір забезпечення національної безпеки (ЗК 1, ЗК 9, СК 8, ПРН 24)

Значення мови, культурних традицій, релігії у формуванні національної ідентичності. Роль мови у формуванні ідентичності та державотворчих процесах.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 7

Національна ідея (світовий та український контекст). Вплив культурних традицій та релігії на формування ідентичності. Історична пам'ять та історія як наука: спільне та відмінне. Роль національних героїв у становленні нації та формуванні ідентичності. Національні герої різних країн світу. Українські національні герої.

Тема 6. Національна ідентичність та іредентистські конфлікти (ЗК 1, ЗК 5, СК 8, ПРН 2, ПРН 15)

Сутність та значення іредентизму як етнонаціонального конфлікту. Іредентизм як прагнення об'єднати розділений народ, засноване на ідеях спільності крові, мови та культури. Етнічна та національна ідеологія як інструмент мобілізації: роль і процес формування етнічної та національної ідентичності в умовах етнонаціональних рухів. Співвідношення націоналізму та іредентизму. Крайні праві форми прояву національної ідеології як однієї з внутрішніх причин виникнення іредентистської стратегії.

Змістовий модуль 2. Українська національна ідентичність в контексті зовнішніх загроз сучасності

Тема 7. Українська національна ідентичність – гарант національної стійкості та безпеки держави (ЗК 9, СК 3, СК 8, ПРН 15)

Зміна парадигми державної політики в сфері формування та забезпечення національної ідентичності. Правові механізми формування національної ідентичності в період утвердження незалежності. Концепції Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року. Мета, шляхи та способи реалізації. Виклики та проблеми, що виникають на шляху її впровадження. Медіакультурний вплив на формування національної ідентичності в умовах збройної агресії.

Тема 8. Історія української національної ідентичності (ЗК 1, ЗК 9, СК 8, ПРН 2, ПРН 15)

Знакові етапи та події формування й кристалізації української нації. Вплив Західної (Європейської) та Східної (Азійської) цивілізацій на український народ: духовна складова, політична та економічна. Цивілізаційна самоідентифікація українців. Поняття менталітету та ментальності, зв'язок з поняттям ідентичності. Основні риси української ментальності: зміст, як і коли виникли, як трансформувалися, як вплинули/ впливають на ідентичність. Питання національних меншин в Україні. Вплив історії перебування в межах інших

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміна 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 8

державних утворень на українські землі. Етнічний склад України та особливості національної політики. Сусіди України: дипломатичні відносини, узгодження кордонів. Питання Кримського півострова, Кубані.

Тема 9. Війна росії в Україні як війна за ідентичність (ЗК 1, СК 3, СК 5, ПРН 15)

Національна ідентичність в Росії та Україні. Історія знищення української національної ідентичності Росією. Російські міфи як інструмент ведення інформаційної війни росії. Політика «м'якої сили» в контексті формування міфологізованого концепту «росія-наддержави» в міжнародному контексті. Російсько-українська війна і питання національної ідентичності.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Національна ідентичність як складова національної безпеки								
Тема 1. Ідентичність як соціокультурний феномен	10	4	4	2	10	-	-	10
Тема 2. Роль національної ідентичності в контексті глобалізаційних процесів та безпекових викликів	10	4	4	2	10	-	2	8
Тема 3. Національна ідентичність та національна безпека: світові тенденції забезпечення міжнародної безпеки	10	4	4	2	10	2	-	8
Тема 4. Вплив політичної системи на національну ідентичність	10	4	4	2	10	2	-	8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/9

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Тема 5. Культурний вимір забезпечення національної безпеки	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 6. Національна ідентичність та іредентистські конфлікти	10	2	2	6	10	-	2	8
Разом за змістовий модуль 1	60	20	20	20	60	4	4	52
Змістовий модуль 2. Українська національна ідентичність в контексті зовнішніх загроз сучасності								
Тема 7. Українська національна ідентичність – гарант національної стійкості та безпеки держави	10	4	4	2	10	2	-	8
Тема 8. Історія української національної ідентичності	10	4	4	2	10	-	-	10
Тема 9. Війна росії в Україні як війна за ідентичність	10	4	3	2	10	-	2	8
Модульна контрольна робота	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	30	12	12	6	30	2	2	26
ВСЬОГО	90	32	32	26	90	6	6	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 10

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Національна ідентичність як складова національної безпеки			
1	Тема 1. Ідентичність як соціокультурний феномен 1. Концептуалізація поняття «ідентичність». 2. Свій, чужий, етнічність, ідентичність. 3. Складові компоненти ідентичності. 4. Особистісний (індивідуальний) та соціальний рівень ідентичності. 5. Криза ідентичності: український вимір. 6. Етнічна та національна ідентичність. 7. Соціально-етнічні спільноти: етнос, народ, нація. 8. Нація як духовна спільнота та її фундамент (соціальний клей). 9. Типологія націй. 10. Питання національних меншин та їх роль в забезпеченні національної безпеки.	4	-
2	Тема 2. Роль національної ідентичності в контексті глобалізаційних процесів та безпекових викликів 1. Питання національна ідентичність крізь призму патріотизму. 2. Зростання націоналізму в світі і маніпуляції національними почуттями. 3. Національна ідентичність в демократичних, авторитарних і тоталітарних країнах. 4. Крайні праві прояви національної ідентичності: націоналізм, нацизм, шовінізм 5. Глобалізація як визначальна тенденція світового розвитку. Досягнення та глобальні проблеми. 6. Окрема держава & глобальна спільнота: як відповідати світовим тенденціям (інформатизація, уніфікація, стандартизація, темпоралізація та ін. і зберегти власне унікальне «обличчя». 7. Транснаціональна ідентичність. Космополітизм. 8. Проблема трансформації ідентичностей у контексті міжнародної міграції	4	2
3	Тема 3. Національна ідентичність та національна безпека: світові тенденції забезпечення міжнародної безпеки 1. Історичні передумови консолідації європейських країн. Виклики, досягнення, втрати. 2. ЄС як еволюція ідеї «Сполучених штатів Європи». 3. Європейські цінності, консолідуючі фактори, ментальність,	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 11

	ідентичність. 4. Необхідні складові внутрішньої та зовнішнього політики держави у ХХІ ст. (позитивний та негативний досвід різних країн). 5. НАТО: історія створення, основні завдання, ефективність. 6. Зміни у світовому порядку, загрози та перспективи.		
4	Тема 4. Вплив політичної системи на національну ідентичність. 1. Політичний режим (сутність, типологія, основні характеристики). 2. Поняття ідеології. Характеристика основних ідеологій (історія формування, цінності, вплив/ актуальність у ХХІ столітті). 3. Політичний популізм в контексті формування національної ідентичності. 4. Політична активність (види, методи впливу громади на владу). 5. Абсентеїзм: сутність, причини, світовий та український контекст. 6. Громадянське суспільство як фундамент правової демократичної держави.	4	-
5	Тема 5. Культурний вимір забезпечення національної безпеки 1. Значення мови, культурних традицій, релігії у формуванні національної ідентичності. 2. Роль мови у формуванні ідентичності та державотворчих процесах. 3. Національна ідея (світовий та український контекст). 4. Вплив культурних традицій та релігії на формування ідентичності. 5. Історична пам'ять та історія як наука: спільне та відмінне. 6. Роль національних героїв у становленні нації та формуванні ідентичності. 7. Національні герої різних країн світу. 8. Українські національні герої.	2	-
6	Тема 6. Національна ідентичність та іредентистські конфлікти 1. Сутність та значення іредентизму як етнонаціонального конфлікту. 2. Іредентизм як прагнення об'єднати розділений народ, засноване на ідеях спільності крові, мови та культури. 3. Етнічна та національна ідеологія як інструмент мобілізації: роль і процес формування етнічної та національної ідентичності в умовах етнонаціональних рухів. 4. Співвідношення націоналізму та іредентизму.	2	2
Змістовий модуль 2. Українська національна ідентичність в контексті зовнішніх загроз сучасності			

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 12

7	<p>Тема 7. Українська національна ідентичність – гарант національної стійкості та безпеки держави</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміна парадигми державної політики в сфері формування та забезпечення національної ідентичності. 2. Правові механізми формування національної ідентичності в період утвердження незалежності. 3. Концепції Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року. 4. Мета, шляхи та способи реалізації. Виклики та проблеми, що виникають на шляху її впровадження. 5. Медіакультурний вплив на формування національної ідентичності в умовах збройної агресії 	4	-
8	<p>Тема 8. Історія української національної ідентичності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знакові етапи та події формування й кристалізації української нації. 2. Вплив Західної (Європейської) та Східної (Азійської) цивілізацій на український народ: духовна складова, політична та економічна. 3. Цивілізаційна самоідентифікація українців. 4. Поняття менталітету та ментальності, зв'язок з поняттям ідентичності. 5. Основні риси української ментальності: зміст, як і коли виникли, як трансформувалися, як вплинули/ впливають на ідентичність. 6. Питання національних меншин в Україні. 7. Вплив історії перебування в межах інших державних утворень на українські землі. 8. Етнічний склад України та особливості національної політики. 9. Сусіди України: дипломатичні відносини, узгодження кордонів. 10. Питання Кримського пів острова, Кубані. 	4	-
9	<p>Тема 9. Війна росії в Україні як війна за ідентичність</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна ідентичність в Росії та Україні. 2. Історія знищення української національної ідентичності росією. 3. Російські міфи як інструмент ведення інформаційної війни росії. 4. Політика «м'якої сили» в контексті формування міфологізованого концепту «росія-наддержави» в міжнародному контексті. 5. Російсько-українська війна і питання національної 	4	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 13

	ідентичності.		
РАЗОМ		32	6

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Національна ідентичність як складова національної безпеки			
1	Тема 1. Ідентичність як соціокультурний феномен 1. Ціннісний аспект ідентичності. Ідентичність як самосвідомість. 2. Ідентичність крізь призму досліджень зарубіжних вчених. 3. Ідентичність – предмет наукового дискурсу вітчизняних науковців.	2	10
2	Тема 2. Роль національної ідентичності в контексті глобалізаційних процесів та безпекових викликів 1. Універсальна ідентичність – апогей розвитку європейських цінностей. 2. Нація та націоналізм: генеза формування.	2	8
3	Тема 3. Національна ідентичність та національна безпека: світові тенденції забезпечення міжнародної безпеки 1. Постбіполярна система міжнародної безпеки: аспект національної безпеки. 2. Національна політика США в контексті забезпечення глобальної безпеки.	2	8
4	Тема 4. Вплив політичної системи на національну ідентичність 1. Національна ідея як центральна теза риторики авторитарного режиму. 2. Порівняльна характеристика законодавства країн демократичного та не демократичного політичного режиму в системі формування національної ідентичності.	2	8
5	Тема 5. Культурний вимір забезпечення національної безпеки 1. Історіографічний аналіз формування концепту української національної ідеї. 2. Міфологізація та героїзація історії в контексті забезпечення національної ідеї.	6	10
6	Тема 6. Національна ідентичність та іредентистські конфлікти 1. Причини та передумови виникнення іредентистських конфліктів. 2. Іредентистські конфлікти як наслідок не вирішених національних питань: світовий контекст.	6	8
Змістовий модуль 2. Українська національна ідентичність в контексті зовнішніх загроз сучасності			
7	Тема 7. Українська національна ідентичність – гарант національної стійкості та безпеки держави 1. Етапи формування української національної ідентичності. 2. Українська національна ідентичність – мультикультурний вимір.	2	8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18/ 14</i>

8	Тема 8. Історія української національної ідентичності 1. Правове забезпечення прав національних меншин як умова національної безпеки полікультурної держави. 2. Концепція Державної цільової національно-культурної програми «Єдність у розмаїтті» до 2034 року.	2	10
9	Тема 9. Війна росії в Україні як війна за ідентичність 1. Способи протидії російській інформаційній війні. 2. Історичний міфодизайн як засіб формування національної ідентичності.	2	8
РАЗОМ		26	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 18/ 15

7. Індивідуальні самостійні завдання

Завдання 1.

Проаналізуйте одну з визначних особистостей української історії (політичний, громадський чи державний діяч, письменник, митець, наковець) та визначте його вплив на формування української національної ідентичності.

Завдання 2.

Проаналізуйте одну з визначних особистостей світової історії (політичний, громадський чи державний діяч, письменник, митець, наковець) та визначте його вплив на формування національної ідентичності певної країни.

Завдання 3.

Порівняйте прояви патріотизму в різних країнах світу (наприклад, США, Україна, Франція) і проаналізуйте, як ці прояви відрізняються в залежності від національних контекстів.

Завдання 4

Дослідіть, як націоналізм використовується для маніпуляцій у політичних та суспільних процесах: оберіть два-три приклади зростання націоналізму у світі (наприклад, Brexit у Великобританії, праві рухи у США або Угорщині).

Проаналізуйте, які методи використовуються для маніпуляції національними почуттями населення в цих випадках.

Завдання 5

Проведіть дослідження про позитивні та негативні наслідки глобалізації для національної ідентичності.

Завдання 6

Дослідіть, як країни можуть адаптуватися до глобальних тенденцій і зберігати свою унікальну ідентичність. Виберіть приклади країн, які успішно інтегруються в глобальну спільноту, але зберігають свою національну ідентичність (наприклад, Японія, Швейцарія).

Завдання 7

Дослідіть вплив міграції на національну ідентичність мігрантів та приймаючих країн. Дослідіть приклади трансформації національних ідентичностей мігрантів (наприклад, українські діаспори у Канаді чи Польщі).

Завдання 8

Проаналізуйте приклади ірідентистських конфліктів у Європі за таким планом:

1. Характеристика сторін конфлікту
2. Причини виникнення
3. Перебіг конфлікту
4. Вплив міжнародних організацій та світових політичних акторів на його розв'язання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 16

5. Роль національного чинника

Студент обирає на вибір одне індивідуальне завдання для виконання. Форма виконання – письмова робота обсягом 5-7 сторінок (розмір шрифту – 14 пунктів (для таблиць та рисунків – 12 пунктів), поля – 2 см, міжрядковий інтервал – 1,5 для таблиць та рисунків – 1).

Виконане індивідуальне науково-дослідне завдання подається викладачу, який читає лекційний курс з даної дисципліни, не пізніше ніж за 1 місяць до іспиту. Можливий захист завдання шляхом усного звіту здобувача про виконану роботу (до 5 хв.).

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН 2. Використовувати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (презентація) – Практичні методи (вирішення кейсів) – Дискусійний метод – Дослідницький метод – Проблемний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, виконання завдань, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання тез)
ПРН 15. Вміти розуміти вплив політичної системи на національну ідентичність, взаємозв'язок етнічності, національних менших, історичної пам'яті та національної ідентичності як запоруки забезпечення національної безпеки в умовах мирного часу та в умовах війни	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (презентація) – Практичні методи (вирішення кейсів) – Дискусійний метод – Дослідницький метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, виконання завдань, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання тез)
ПРН 24. Мати творче, гнучке та критичне мислення, наполегливість, активність, комунікабельність, стресостійкість, навички самоконтролю та об'єктивного самооцінювання, особисту мотивацію на виконання завдань із забезпечення національної безпеки.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (презентація) – Практичні методи (вирішення кейсів) – Дискусійний метод – Дослідницький метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 17

Результат навчання	Методи навчання
	– Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, виконання завдань, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання тез)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН 2. Використовувати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист лабораторних робіт – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПРН 15. Вміти розуміти вплив політичної системи на національну ідентичність, взаємозв'язок етнічності, національних менших, історичної пам'яті та національної ідентичності як запоруки забезпечення національної безпеки в умовах мирного часу та в умовах війни	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист лабораторних робіт – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПРН 24. Мати творче, гнучке та критичне мислення, наполегливість, активність, комунікабельність, стресостійкість, навички самоконтролю та об'єктивного самооцінювання, особисту мотивацію на виконання завдань із забезпечення національної безпеки.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист лабораторних робіт – Експрес-тестування

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18/18</i>

Результат навчання	Методи контролю
	<ul style="list-style-type: none"> – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміна 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 19

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми навчання.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/20

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	50	50
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	10	10
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (наводиться перелік інших видів робіт)	10	10
Разом за виконання завдань поточного контролю	70	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	20
Участь у дискусії	10	10
Виконання тестових завдань	10	10
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	20	20
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	60	60

¹ Перелік видів робіт здобувача вищої освіти, а також кількість балів за виконання кожного окремо виду робіт протягом навчального семестру у межах встановленого ліміту балів за виконання завдань під час навчальних занять визначає викладач.

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/21

занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача вищої освіти заочної форми навчання семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 22

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Студенти можуть пройти на освітній онлайн-платформі «Зрозуміло!» курс лекцій «Єдина Україна: становлення національної ідентичності». У випадку успішного проходження курсу та отримання підтверджуючого сертифікату, результати будуть перезараховані під час вивчення теми 7 Українська національна ідентичність – гарант національної стійкості та безпеки держави у 2 змістовному модулі «Українська національна ідентичність в контексті зовнішніх загроз сучасності». URL: <https://courses.zrozumilo.in.ua/courses/course-v1:eef+EEF-046+Nov2023/about>

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
------------	-------------------	------------------

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/23

A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Нація	Nation
2	Націоналізм	Nationalism
3	Ідентичність	Identity
4	Ідентифікація	Identification
5	Національна ідентичність	National identity
6	Патріотизм	Patriotism
7	Шовінізм	Chauvinism
8	Нацизм	Nazism
9	Абсентеїзм	Absenteeism
10	Глобалізація	Globalization
11	Етнічність	Ethnicity
12	Національна безпека	National security
13	Ксенофобія	Xenophobia
14	Неонацизм	Neo-Nazism
15	Етнічна ідентичність	Ethnic identity
16	Транснаціональна ідентичність.	Transnational identity.
17	Космополітизм	Cosmopolitanism
18	Глобалізація	Globalization
19	Фашизм	Fascism
20	Екстремізм	Extremism

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/ 24

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
21	«М'яка сила»	"Soft power"
22	Етнос	Ethnos
23	Етнічна група	Ethnic group
24	Етноцид	Ethnocide
25	Геноцид	Genocid

12. Рекомендована література

Основна література

- Кіндратець О.М., Сергієнко Т.І. "Національна ідентичність як умова збереження та зміцнення державного суверенітету." *Серія: Історія. Політологія* 35-36 (2023): 78-89. URL: <https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/politologia/article/view/12>
- Климочук, В. (2020). Національна ідентичність за умов глобалізації: дилеми та перспективи сучасної України. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*, (33), 108-114. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/33_2020/16.pdf
- Консолідаційна модель національної ідентичності: від теорії суверенітету до теорії політичної модернізації: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 364 с. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.12/Rydenko_monografial_904.pdf
- Мосієнко, О., Гордійчук, О., Клименко, І., & Кондратюк, Ю. (2024). Національна безпека України: аналіз ризиків та викликів. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/8635>
- Національна безпека в контексті європейської інтеграції України: підручник / Г. П. Ситник, М. Г. Орел; за ред. Г. П. Ситника. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 372 с. URL: <http://ipacs.knu.ua/pages/dop/336/files/7148e643-1410-42f1-a6b6-f4cf15aeb638.pdf>
- Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків : Право, 2021. 776 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/monografiya- page_1-5.pdf
- Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України від 13.12.2022. 2834-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
- Сучасні проблеми національно-культурної ідентичності: регіональний вимір : зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 вересня 2020 року). – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/256.00.1/Б/ОК22- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18/25

2020. – 385 с. URL: <http://surl.li/tkttqz>

9. Руденко Ю.Ю. "Консолідаційна модель національної ідентичності: від теорії суверенітету до теорії політичної модернізації." (2020). URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/39454>

10. Bevz, T. (2020). Українська ідентичність і національна безпека у викликах сьогодення. *Українознавство*, (4 (77)), 143-158. URL: <http://nrps.ukma.edu.ua/index.php/2413-7065/article/view/217504>

11. Edensor, Tim. *National identity, popular culture and everyday life*. Routledge, 2020. URL: <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781003086178/national-identity-popular-culture-everyday-life-tim-edensor>

Допоміжна література

1. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т. Степико. – К. : НІСД, 2011. – 336 с.

2. Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві / Колективна монографія. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 296 с.

3. Гібернау М. Ідентичність націй. К.: Темпора. 2018. 303 с.

4. Донскіс Л. Збентежена ідентичність і сучасний світ. К.: Факт. 2020. 311 с.

5. Касьянов Г. Теорії нації і націоналізму. К.: Либідь. 1999. 352 с.

6. Розумний М. Виклики національного самовизначення. К.: НІСД, 2019. 196 с

7. Рябчук М. Лексикон націоналіста та інші есеї. Львів: Вид-во Старого Лева. 2022. 216 с. 7.

8. Сміт Е. Національна ідентичність. К.: Основи. 1994. 222с.

9. Сміт Е. Культурні основи націй. К.: Темпора. 2010. 311 с.

10. Сміт Е. Нації і націоналізм у глобальну епоху. К.: Ніка-Центр. 2006. 320 с.

11. Тимченко В. Модерний націоналізм. Глобальні катастрофи та як їм зарадити. К.: Медіа. 2019. 614 с

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <http://lib.ztu.edu.ua>.

2. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <http://learn.ztu.edu.ua>.

3. Сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

4. Сервіс Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua>.

5. Наукометрична база Scopus. URL: <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic&zone=header&origin=searchbasic#basic>.